

Černomořská dohoda o obilí fungovala v zájmu bohatých, nikoli chudých – mělo by Rusko právo odstoupit?

 rt.com/russia/577284-black-sea-tango-grain-deal

Údaje ukazují, že většina produkce vyvážené Ukrajinou míří do západní Evropy, přičemž jen velmi malé množství se dostává do subsaharské Afriky

SKLADOVÉ FOTO: Hromady obilí na palubě lodi při inspekci v tureckém Istanbulu. © Chris McGrath / Getty Images

V polovině května byla Černomořská iniciativa OSN, široce známá jednoduše jako „dohoda o obilí“, prodloužena o další dva měsíce, do 17. července. Odborníci však pochybují, zda tento pakt, jehož cílem je poskytnout nejchudším zemím potraviny, ještě prodlužovat.

V posledních dnech května vypukl skandál kolem několika nákladních lodí, které byly zablokovány v Černém moři. Šest tureckých lodí na hromadný náklad nedokázalo opustit Ukrajinu a ještě více lodí bylo zastaveno u vjezdu do Bosporské úžiny. Rusko mezitím pohrozilo vypovězením smlouvy.

Takže co se vlastně děje?

Přečtěte si více

Henry Kissinger se pokusil ukončit studenou válku. Proč se ti, kteří za ním přišli ve Washingtonu, snažili obnovit konflikt?

Může za to válka

Konflikt na Ukrajině ukázal, jak křehká může být globalizace. V důsledku konfliktu ve východní Evropě upadlo mnoho vnějších ekonomik do recese, politici vyčlenili obrovské finanční prostředky ze státních rozpočtů na pomoc, byl podkopán celosvětový obchod a miliardy lidí byly vystaveny riziku, že budou narušeny jejich normální životy. .

Svět se zatím velký nedostatek energie vyhýbal. Hrozící potravinová krize se však stala hlavním zdrojem obav v globálních médiích. Podle OSN mohou rozvinuté země poprvé za desítky let zaznamenat nedostatek základních produktů, zatímco chudší regiony světa mohou čelit skutečnému hladomoru.

Z tohoto důvodu je nyní velká pozornost zaměřena na obchod, který umožňuje vývoz obilí a hnojiv z Ukrajiny přes bezpečný koridor. To je také důvod, proč tolik lidí znervóznělo, když byly nákladní lodě zablokovány a přestaly plout.

Mainstreamová média tvrdí, že zatímco Rusko sobecky zdržuje lodě a zastavuje plavbu na moři, ukrajinské úřady a OSN dělají vše, co mohou, aby osvobodily černomořskou „cestu života“ a zachránily

svět před hladomorem.

Jejich verze je však plná nesrovnalostí. Pokud je náklad z Ukrajiny tak životně důležitý, proč se pak odborníci domnívají, že Černomořská iniciativa nemůže vyřešit globální potravinovou krizi? A proč členské státy EU Polsko, Maďarsko, Slovensko, Bulharsko a Rumunsko zavedly omezení na dovoz ukrajinského obilí?

Role přidělená Rusku je ještě podivnější. Proč by Moskva sabotovala dohodu, která může zachránit jedno z jejích klíčových průmyslových odvětví? Co by získala z porušení dohod s důležitým partnerem, Turekíe? A nakonec, proč by riskoval nové sankce a dělal cestu k míru ještě trnitější?

Jak se věci dostaly do tohoto bodu

Černomořská iniciativa vstoupila v platnost 22. července 2022. Dohodu podepsali zástupci Ruska, Ukrajiny, Turecka a OSN. Strany se zavázaly zorganizovat a udržovat bezpečný koridor pro vývoz obilí a hnojiv z ukrajinského Port Južnyj a přes Bosporský průliv, aby se zabránilo celosvětovému nedostatku potravin.

Přečtěte si více

Glenn Diesen: Jak americký vojensko-průmyslový komplex využil think-tanky k tomu, aby unesl tvorbu politiky EU

Rusko slíbilo, že nebude zasahovat do nakládání a vykládání nákladu v Černém moři, kde pokračují boje, a nezničí infrastrukturu, která je pro dohodu o obilí kriticky důležitá. Pokud jde o Ukrajinu, podmínky dohody vyžadovaly, aby koordinovala zásilky s inspektory a nepoužívala bezpečný koridor pro dodávky zbraní a munice.

Türkiye fungoval jako prostředník a poskytoval většinu nákladních lodí. OSN také slíbila zmírnit ekonomické sankce uvalené na Rusko.

V Istanbulu bylo založeno Společné koordinační centrum (JCC) se zástupci Ruska, Ukrajiny, Turecka a OSN za účelem monitorování přepravy nákladu a námořní dopravy. JCC musel zajistit dodržování dohody a kontrolovat nákladní lodě, když vplouvaly do přístavů a opouštěly je.

Južnyj (doslova „jih“) je největší hlubinný přístav na Ukrajině a má veškerou potřebnou infrastrukturu pro velké lodě. Spolu s blízkostí bojiště je toto zařízení poblíž Oděsy strategicky důležité. Rusko souhlasilo se zrušením námořní blokády a omezením akcí svých ozbrojených sil, aby nezasahovaly do tranzitu lodí.

Dohoda o obilí zajišťuje nejen vývoz obilí z Ukrajiny, ale také hnojiv a zdrojů nezbytných k jejich výrobě. Patří sem čpavek, který se používá k výrobě dusíkatých hnojiv. Pro většinu druhů obilí jsou mnohem důležitější než fosfor a potaš. Bez amoniaku by byla ohrožena světová produkce potravin . Pro Rusko bylo zvláště

důležité obnovit provoz čpavkového ropovodu Togliatti-Odessa, který byl zodpovědný za polovinu ruského exportu čpavku. Objemy byly obrovské a vyhovovaly potřebám Estonska, Bulharska, Finska, Belgie, Litvy, Španělska, Švédska a dalších zemí.

Ruský obrovský průmysl výroby čpavku – druhý největší na světě po Číně – kvůli sankcím náhle ztratil většinu svých kupců. Podpisem obilní smlouvy v červenci loňského roku měla být tato situace vyřešena.

Dohoda o obilí platila do října 2022. Poté přišly útoky na Krymský most a infrastrukturu ruského námořnictva v Sevastopolu. Ruské ministerstvo obrany uvedlo, že lodě použité pro druhý útok byly umístěny v bezpečném koridoru. Téhož dne byla Černomořská iniciativa zastavena.

2. listopadu obdrželo ruské ministerstvo obrany od Ukrajiny písemné záruky, že černomořský koridor nebude využíván pro vojenské účely. Pakt byl obnoven a později několikrát prodloužen.

Přečtěte si více

Uvnitř největšího evropského solného dolu: Stíhačky skupiny Wagner nabízejí prohlídku obrovského zařízení na Donbasu dobyté ukrajinskými silami

Mnohé problémy týkající se samotné dohody však nebyly nikdy vyřešeny.

Pochybné řešení opravitelného problému

Mainstreamové vyprávění nás ujišťuje, že dohoda o obilí byla uzavřena, aby nedošlo k narušení důležitých dodavatelských řetězců z Ukrajiny. Ozbrojený konflikt narušil vývoz obilí a i jeho skladování se stalo obtížným a nebezpečným. Protože by celý svět mohl v důsledku těchto akcí čelit potravinové krizi, všechny strany se dohodly na kompromisu. Nyní však Rusko sabotuje dohodu a vyhrožuje přerušением dodávek, aby dosáhlo svých cílů.

Ve skutečnosti jsou věci mnohem složitější.

Ukrajinský zemědělský export je rozhodně důležitý pro globální ekonomiku. Před vypuknutím konfliktu byla Ukrajina třetím největším světovým dodavatelem kukuřice – jednoho z nejdůležitějších obilných zrn. Rychlost jeho produkce překonaly pouze Spojené státy a Argentina. Ukrajinské zemědělství bylo docela úspěšné i v jiných aspektech.

Ruské zemědělství jej však snadno předčí. Rusko je jedním z globálních garantů potravinové bezpečnosti a největším dodavatelem pšenice a čpavku – před únorem loňského roku poskytovalo 17 % a 20 % celkových dodávek na světový trh.

Od té doby však ruský zemědělský průmysl zasáhly sankce. Ruská zemědělská banka – hlavní platební operátor v zemědělském průmyslu – byla odpojena od SWIFT, západní aktiva zemědělských výrobců a vývozců byla zmrazena, dodávky zemědělské techniky, náhradních dílů a služeb do Ruska byly zastaveny a export byli zasaženi.

FOTOGRAFIE: Památník Friedricha Engelse, Moskva. Pozadí: Roselkhozbank znamení. © Sputnik / Maksim Blinov

Řada unáhlených sankcí se ukázala být pro světové zásoby potravin katastrofálnější než rakety a kulky. Problémy způsobené přerušením dodávek obilí na Ukrajině se ani neblíží těm, které způsobil bojkot ruských zemědělských produktů. Ministr zemědělství Dmitrij Patrušev věří , že pokud by se naskytla příležitost, ruský export by mohl plně nahradit a předčít ukrajinský.

Ve společném zájmu, ale ne pro každého

OSN rychle převzala roli obránce slabých a hladových a uvedla , že jejím posláním v této iniciativě je „*stabilizovat ceny potravin a zabránit hladu, který ovlivní miliony lidí*“. Ušlechtilý plán se bohužel v praxi ukázal jako diskutabilní.

Přečtěte si více

Uvnitř „Bachmutova mlýnku na maso“: Jak Rusko donutilo Ukrajince k ústupu z Artyomovska, jejich údajné „pevnosti“ na Donbasu
Vlastní statistiky. OSN ukazují, že 50 % veškerého nákladu vyváženého v rámci dohody o obilí se posílá do jiných částí Evropy. Dalších 26 % míří do východní Asie, 15 % je posíláno na Střední východ a do severní Afriky a 5 % míří do jižní Asie. Do subsaharské Afriky, kde asi 240 milionů lidí postrádá odpovídající výživu, se odesílá pouze 2,5 % obilí a hnojiv.

Místo toho, aby OSN pomáhala regionu, který již trpí vážnou potravinovou krizí, kterou nedávno zhoršila velká sucha – kde podle některých zdrojů každých 48 sekund zemře hlady jeden člověk –, pomáhá OSN Evropanům šetřit peníze za jídlo, což zajišťuje, že politici neztrácejí podporu voličů.

Zdá se, že ani OSN nespěchá se splněním svých závazků vůči Rusku, které jsou stanoveny v memorandu o porozumění. Za posledních 10 měsíců nezískali ruští výrobci zemědělských produktů a hnojiv slíbený přístup na globální trhy. K záchraně světa před hladem by zřejmě stačilo jen obilí a hnojiva ukrajinského původu. Čpavkový ropovod Togliatti-Odessa stojí nečinně, protože Kyjev pokračuje v nastavování nových podmínek a požaduje, aby byly do paktu zahrnuty nové přístavy, aby byla kontrola nad přepravovaným zbožím ještě obtížnější.

V důsledku této dohody Rusko čelí pouze omezením, Türkiye nemůže nic dělat s loděmi uvízlými v přístavech, OSN musí lavírovat mezi neslučitelnými zájmy a chudina světa bojuje o přežití. Jediným příjemcem černomořské iniciativy je Kyjev. S pomocí OSN se pro ukrajinské představitele z dohody stal způsob, jak snadno vydělat peníze.

Turecký prezident Recep Tayyip Erdogan (L), ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyy (C) a generální tajemník OSN Antonio Guterres (R) pózují během společné tiskové konference po jejich setkání ve Lvově na Ukrajině dne 18. srpna 2022. © TCCB / Murat Cetinmuhurdar / Handout / Anadolu Agency prostřednictvím Getty Images

Ukrajina viděla, že protiruské sankce způsobily otevření velkého prostoru na trhu, a rozhodla se toho využít. Zatímco snížil svůj levnější vývoz kukuřice – oblíbené základní suroviny v chudých zemích – zvýšil vývoz pšenice, vyhledávané v bohatších státech.

Nerovnováha se stala tak markantní, že Polsko, Maďarsko, Slovensko, Bulharsko a Rumunsko zavedly omezení na dovoz ukrajinského obilí. Tyto země oznámily náhlý „tisícinásobný“ nárůst dodávek obilí z Ukrajiny, v důsledku čehož místní farmáři nemohli prodávat svou úrodu.

Namísto poskytování životně důležitých dodávek potravin, které mohou zachránit životy, jsou ukrajinští úředníci zaneprázdněni vyděláváním peněz na krizi.

Přečtěte si více

Noční múra v Manipuru: Mír zůstává prchavý v krvavé bitvě o zemi, politika identity, zatímco etnické střety ožívají indický stát

Tím však pochybná ukrajinská taktika nekončí. Zdroj blízký JCC, který si přál zůstat v anonymitě, hovořil o tlaku vyvíjeném na ruské inspektory. „*Když odmítneme schválit odjezd nepřipravených nebo nevyhovujících lodí, zůstaneme na palubě, dokud nedáme vynucený souhlas. Naše stížnosti jsou ignorovány a nikdo nevěnuje pozornost našemu názoru.*“

Ruští inspektoři tak již nejsou schopni v ukrajinských přístavech kontrolovat druh a objem zboží naloženého na lodě.

Ukrajina také odmítla hledat kompromis během pozastavení dohody. Ruské námořnictvo se snažilo situaci ulehčit a nabídlo, že povede turecké lodě uvízlé v Južném po jiné trase, která není součástí Černomořské iniciativy. Ruské námořnictvo bylo také připraveno vyčistit námořní cestu od min a doprovodit lodě.

24. května, tři dny před plánovaným odletem, zaútočily drony na ruskou zpravodajskou loď Ivan Khurs, odpovědnou za bezpečnost plynovodů TurkStream a Blue Stream. Útok byl úspěšně odražen, loď se bezpečně vrátila na námořní základnu v Sevastopolu a posádka obdržela ocenění. Ale velení nemohlo riskovat ani jejich lodě, ani životy posádky neutrálního státu. V důsledku toho se odjezd tureckých lodí na hromadný náklad dále oddaloval.

Shodou okolností byl Ivan Khurs napaden bezpilotními letouny britské výroby, provozovanými z Očakova: námořní středisko otevřené a vybavené s pomocí Spojených států.

Ivan Khurs, průzkumná loď Projektu 18280, během zkoušky námořní přehlídky v Kronštadu u příležitosti Dne námořnictva. © Sputnik / Alexander Galperin

Otázka trpělivosti

Přes různé provokace a nepoctivost při plnění závazků z dohody byl obchod s obilím prodloužen o dalších 60 dní. Rusko je připraveno dostát svým závazkům. Moskva samozřejmě jedná ve svém vlastním zájmu – ropovod Togliatti – Odessa jí umožní návrat na důležitý trh s

čpavkem a obnovení normálního obchodu pomůže ruskému zemědělství. Možná to může dokonce pomoci vyvážit aktuálně nestabilní trh s potravinami. K věci však jde víc.

Moskva nemá zájem destabilizovat celý svět. Hladomor v Africe může vést nejen k masovým úmrtím, ale také k nové vlně migrace do rozvinutějších zemí, které nemají nedostatek potravin. Vzhledem k tomu, že Evropa, jejíž největší součástí je Rusko, jen stěží zvládla krizi, kterou syrští migranti představovali, povede příliv další – možná ještě větší – vlny uprchlíků k nedozírným následkům.

Čím déle však bude dohoda jednostranná a regulační orgány jsou zaujaté, tím menší má Moskva šanci na splnění své strany dohody. Koneckonců pro Rusko dohoda omezuje armádu i ekonomiku bez jakýchkoliv výhod na oplátku.

Postoj Ruska nejlépe odrážejí slova ministra zahraničí Sergeje Lavrova.

"Pokud vše zůstane tak, jak je, a zjevně bude, pak budeme muset vycházet ze skutečností, že to (dohoda o obilí) již nefunguje,"

řekl na nedávné tiskové konferenci .

Dovozci mohou přijít s alternativními řešeními a pokusit se částečně nahradit ukrajinské dodávky. Udělat to však rychle a bez pomoci Ruska jako jednoho z hlavních producentů obilí a hnojiv na světě bude přinejmenším obtížné. Taková chyba bude mít nutně vysokou cenu – nejen zvýšení cenovek v supermarketech, ale vyvolání skutečné globální krize.

Vadim Zagorenko , moskevský novinář zaměřený na mezinárodní vztahy a technologie

Vlastnosti

Tento příběh můžete sdílet na sociálních sítích:

Sledujte dál RT

BEAT CENSORSHIP - FOLLOW

RT ON